

MUTANT

UNDERGÅNGENS ARVTAGARE

PANSÅREN - MÄNNISKANS BÄSTA VÄN

ETT KAMPANJTILLÄGG TILL
MUTANT – UNDERGÅNGENS ARVTAGARE

Författad av Arvid Trybom, Illustrationer av Magnus Fallgren.

Den rovgiriga och alltid hungrande pansären är ett utmärkt exempel på att den pyriska vildmarken faktiskt kan tämjas, av den som besitter tillräckliga mängder "Vilja, rätt och mannamod". Resultatet för den som lyckas är utan tvekan mödan värd, ty inget annat dumdjur har lämnat ett så stort bidrag till samfundets och människoättens storhet som just pansären och dess ryttare. Historiskt sett har pansären alltid funnits med när människan gjort sina viktigaste insatser för att tillskapa trygghet och ordning i Gryningsvärlden. Dess förtjänster får dock inte överskugga det faktum att det ännu finns otvetyglade pansärer ute i markerna vars blodtörst ställer till stort förtret för grumsebönder och torpare.

Pansären i det fria...

Den vilda pansären lever i flockar om tio till tjugo djur och anföras av flockens slagkraftigaste medlem. Monstren finns spridda över hela Skandien och deras enastående uthållighet tillåter dem att röra sig över stora avstånd i sin jakt på föda. Dumdjur och mutanter som har oturen att korsa pansärflockens väg inringas och attackeras samfälligt av flockmedlemmarna. Mindre bytesdjur, så som malfiskar och kutbockar, trampar pansärerna helt sonika ner med sina kraftiga hovar. Är bytet av grövre kaliber, exempelvis betande strövardjur som vildfåle eller ulk, använder pansärflocken en mer raffinerad jaktteknik. Genom att driva bytesdjuren framför sig i ett rasande tempo kan pansärerna skilja svagare individer och ungdjur från övriga flocken. Efterslänrarna, vanligen ett till fyra bytesdjur, inringas och jagas iväg avskilda från sina fränder. När så huvudflocken är utom sikte lägger pansärerna in dödsstöten. Rovkusarna inriktar sig i första hand på att bita sig fast i nacken på bytesdjuret för att därefter med ett kraftfullt ryck knäcka dess nacke. Samma halsbrytande teknik brukas dessvärre även på både människa och mutant med skrämmande effektivitet. Något nämnvärt motstånd blir det sällan tal om, därtill är bytesdjuren alltför uttröttade.

Vildpansären livnär sig dock inte enkom på varelser av kött och blod. De är även ökända för sin begivenhet att skövla fruktgårdar och andra odlingar. Flysingbär, päpplen och druvklot är några av de växtknoppar som berikar rovdjurens kost. Inte heller barrberplantagen undkommer pansärernas härjningar. Barrberodlare framhåller att det senare utförs av ren illvilja då dumdjuren inte förtär barrberstängerna utan endast tuggar det sylriga och fiberstarka växtköttet sönder och samman. Exploratorsämbetet å sin sida har framlagt en teori att dumdjurens beteende härrör från deras vilja att rensa sitt tandgarnityr från gamla matrester. Var än svaret ligger i den frågan är det dock till klen tröst för de odlare som fått sin skörd skändad.

Pansärer jagar främst med hjälp av synen och låter sig, till skillnad från många andra rovdjur, icke avskräckas av vare sig odörer eller missljud. Därför krävs det mer handgripliga metoder för att skydda sig mot rovkusarna. Mindre områden kan inhägnas med pälverk eller stängsel och vagnar kan utrustas med en så kallad pansårbur. Denna består i en kraftig gallerkonstruktion i stål som omgärdar kuskbocken och är stor nog att skydda såväl åkare som eventuella passagerare. Ett annat sätt att undgå angrepp är att vara i närheten av en tam pansår. Då dessa vanligen är större än sina vilda släktingar är det endast mycket utsvultna ledarpansärer som vågar riskera sin ställning genom en konfrontation. Vad elaka tungor än vill göra gällande är det således av omsorg för sin arbetskraft som ädlingar och deras förmän minutiöst vakar över skördearbetet från pansårryggen.

Märkligt är att även den betydligt fredligare drabanten, domsjöbottenbornas muskulösa dragdjur, har en avskräckande verkan på pansärer och andra bestialiska dumdjur. Om detta endast kommer sig av drabantens betydande kroppshydda eller om dumdjuret även besitter andra avskräckande förmågor har inte kunnat fastställas. Klart är dock att detta torde vara anledningen till att lymmelfolket kan färdas fredade genom ödemarken trots sitt bristande vapenbruk. Mindre dragdjur, så som fåle och ulk, ger dessvärre ingen säkerhet. Den som av nöden är tvungen att färdas genom rovdjurhemsökta trakter betjänad av dylika dumdjur gör klokast i att överväga nyttjandet av viltoffer. Att lämna en skadeskjuten fåle efter sig när pansärflocken är i antågande är många gånger ett smalt offer i jämförelse med att tvingas fullfölja resan till fots eller värre.

... och som nyttodjur

Till alla vägfäres lycka är majoriteten av pansärerna inom rikets gränser inte vilda. Vanligast förekommande som tamdjur är de i landskapen väster om Wernern, där de lever i skultryttarnas vård och hägn. Skultryttarna föder upp och exporterar både föl och dresserade exemplar till övriga riket. Pansårtränare hittas även i andra delar av samfundet, men uppfödningens verksamhet är de i det närmaste ensamma om. Största kunderna är postiljonmyndigheten och armén som tillsammans förfogar över lite mer än hundratalet rovkusar. Utöver dessa finns även dryga hundralet i privat ägo samt några dussin inom ordningsmakten och andra myndigheter. Skultryttarnas eget pansårbestånd är svårt att uppskatta då varje uppfödare av tradition hemlighåller dylika uppgifter men siffran torde ligga i intervallet mellan hundra och tvåhundra fullvuxna exemplar.

Att en pansår är tam är inte på något sätt en garanti för att dumdjuret skall uppträda resonligt. Den som inte är förtrogen med monstrets vanor bör hålla sig på behörigt avstånd. Många tampansärer är nämligen mycket lynniga och kan tillsynes utan förvarning attackera omgivningen. Dylikt beteende kan i viss mån stävjas med riklig utfodring. Dieten för tama pansärer består till större delen av gröt på spannmål eller kraftpärer som är uppblandat med benmjöl, slaktavfall eller malrens. Någon gång i veckan bör djuren dock få något med mer tuggmotstånd att bita i. Trots att en pansår äter i stort sätt allt som läggs i krubban är

det kostsamt att föda dessa dumdjur. Grovt räknat äter en pansår som tre människor eller två björnherrar. Att säkerställa tillgången på föda är med andra ord av yttersta vikt när pansårer ingår i resesällskapet.

Militära pansårförband

Pansårförbanden i kejsarlig sold har till viss del olika organisation och materiel men i stort har de samma uppbyggnad. Grundstommen i förbanden utgörs av en eller flera stridsenheter, bestående av tio till tjugo pansårer som vardera bär två eller tre ryttare. Stridsenheterna leds av ett befäl av löjtnantsgrad och en underofficer som är fanjunkare eller sergeant. Den främst placerade ryttaren på varje pansår benämns förman och bakom denne sitter skyttarna. Antalet pansårer per enhet är starkt styrt av dumdjurets naturliga flockbeteende. Består gruppen av färre än tio rovkusar finns en betydande risk att enheten blir oregerlig och bångstyrig. Ett fast och starkt ledarskap råder då oftast bot på problemen. Att sammanföra pansårer som tillhör olika grupper inom ett begränsat område är inte heller tillrådligt. Rivalitet mellan de olika flockarnas ledardjur riskerar att utmynna i hårda sammandrabbningar. Vill det sig riktigt illa kan även enheternas övriga pansårer dras in i sådana drabbningar som då inte avklingar förrän den ena parten är grundligt tilltufsad. Detta skedde exempelvis vid ett tillfälle i samband med befrielsen av Pirit då pansårer tillhörande Malsjöskvadronen forcerade stängslet som skilde deras hage från den där ordonnanskusarna var inhägnade. Tolv pansårer dog under tumultet vilket är fler än under någon annan enskild händelse under hela befrielseoperationen.

Pansårförbanden har en stor rörlighet och kan med fördel utnyttjas i spaningssyfte samt för att leverera överraskande anfall mot fientliga truppflyttningar. Tät vegetation och fältarbeten minskar dock deras manöverförmåga betydligt. Fientliga förskansningar stormas därför med fördel av fotfolk emedan pansårtrupper bör åläggas uppgiften att nedgöra retirerande och flyende fiendehoper. Genom dylika samfälliga insatser från fotfolk och pansårenheter kan betydande resultat uppnås som ingendera av truppslagen märkat med att åstadkomma på egen hand. Ett visst mått av försiktighet måste dock vidtagas för att undvika onödiga förluster. När pansårer är inbegripna i närstrid gör de liten åtskillnad mellan vän och fiende. För fotfolk är det därför inte tillrådligt att ansluta en påbörjad närkamp. Vidare är det viktigt att skyttebefälen säkerställer sina soldaters förståelse för behovet att uppträda lugnt och behärskat i anslutning till pansårer. Risken är annars stor att stridsrusiga kusar gör utfall utom ryttarnas kontroll.

Lätta Skvadronen

Det tvivelsutan största milisförbandet som strider uppsuttna på pansårer är Lätta Skvadronen. Enheten är stationerad vid Uddeväld och manskapet utgörs uteslutande av skultryttare. Förbandet bildades på anmodan av kejsar Rudolf under dennes sista levnadsår. Kontraktet som då upprättades gäller alltså och förbinder Lätta Skvadronen att tillhandahålla en styrka om 30 pansårer besuttna av två milismän vardera. I händelse av ofred skall denna styrka utökas med ytterligare 30 pansårenheter. Förbandet är uppdelat i tre jaktlag som roterar mellan kaserntjänst i Uddeväld och veckolånga patruller. Patrullverksamheten förläggs antingen till samfundets östliga gräns mot statstaden Moss eller i den förgängliga Uddezonen norra randområde.

Skyttarna i Lätta skvadronen sitter på en upphöjd sadel med kort ryggstöd. Ryggstödet fungerar även som stöd i de fall skytten tvingas stå i stigbyglarna, exempelvis för att skaffa sig en bättre överblick. Huvudbeväpningen för skyttarna är skarprättargevär. Gammal hävd gör dock gällande att milismännen får bruka egna vapen. Fornpickor och framförallt hemmabyggen hör därför inte till ovanligheterna. Både skyttar och förmän är dessutom utrustade med hagelpistoler av müllerskt fabrikat. Uniformen går i pansårerens brunsvarta ton och är av klassiskt maximilianskt snitt.

Ungefär en tredjedel av styrkans förmän äger själva de pansårer de anför. Dessa personer skriver kontrakt för ett år i taget. Övriga förmän rider förbandets djur och måste teckna sig för fyra års tjänstgöring; dessutom bör de ha suttit som skytt på den pansår de skall överta. Befälens kontraktperiod sträcker sig över sju år emedan skyttar och övriga menig personal ligger inne två år i stöten.

Malsjöskvadronen

Malsjöskvadronen lyfts ofta fram som vardande Pyrisamfundets äldsta militära enhet. Minnestavlor i skvadronens anrika stallar utanför Hindenburg omtalar bataljer utkämpade innan samfundets bildande. Från dessa tider finns dock inte många skrifter bevarade, dokumentation i form av tjänstgöringsrullor börjar dyka upp först i och med kejsar Fabians omorganisering av armén (25-14 fpt). Under denna period omvandlades kåren från att vara en legostyrka i kejsarens personliga sold till att bli en reguljär enhet avlönad och utrustad av Samfundet. I och med denna omdaning blev skvadronen öppen för alla som klarade intagningskraven. Tidigare var det endast lönt för skultryttare att göra sig besvär att ansöka om en plats i förbandet. Att även malsjöaristokratin fick tillträde till skvadronen måste ses som en eftergift från kejsarsarmakens sida. Reformationen var dock ett nödvändigt steg för att säkerställa arméns slagkraft inför de prövningar som skulle komma under kejsar Fabians son Rudolfs regeringstid. Det var under krigsherrens ledning som kåren såg sina glansdagar. Mången mutant blev pansårföda under denna expansiva period som dessvärre fick ett abrupt slut i och med hjälteautomaten VAX 10:s sjukdom och därav följande vansinnesdåd.

Malsjöskvadronen är uppdelad i två enheter, första och andra kompaniet, samt en fristående elitstyrka benämnd Röda Malsjöskvadronen. Röda Malsjöskvadronen delar stallarna i Hindenburg med den reguljära skvadronen, men de svarar direkt mot kejsaren och står utanför den ordinarie arméns befälsordning. I vardera av de tre enheterna tjänstgör femtiolet soldater uppsuttna i grupper om tre på respektive styrkas dryga tjugotal pansärer.

Röda Malsjöskvadronen har genom åren blivit ett viktigt verktyg vid diplomatiska underhandlingar med samhällen i Pyrisamfundets utkanter. Soldaterna är härdade veteraner med flertalet kampanjer bakom sig och det är inte utan fog som de kallar sig själva för "mänsklighetens främsta". I flertalet fall räcker det med förbandets blotta närvaro för att lirka upp ett låst förhandlingsläge, men om kejsarens vilja fortfarande inte blir tillgodosedd lämnas ingen pardon. Enhetens stridsteknik bygger på överraskning och utvecklades av den tidigare förbandschefen Althea Norring. Sedermera kom Althea att bli ökad för sin ledande roll i "Storslakten i Nordgäsenlund". Den allmänna uppfattningen inom förbandet är att det var kejsarens önskan att utöka antalet mutanter i Röda Malsjöskvadronen som ledde till Altheas avhopp. Men varken ledningsbytet eller fortsatta påtryckningar uppifrån har haft nämnvärd effekt på manskapets sammansättning, antalet kvalificerade mutanter som söker tjänst är därtill för få.

Till den egentliga Malsjöskvadronens uppgifter hör att understödja de posteringar som finns utmed Musközonen utkanter. Uppgiften är uppdelad så att andra kompaniet ansvarar för området norr om Malsjön och första kompaniet för patrulleringen i de södra regionerna. För att underlätta arbetet har första kompaniet sedan många år tillbaka valt att husera sina riddjur i stallarna på Kröögernäs. Detta arrangemang har i praktiken delat styrkan i två delar, något som ytterligare understryks av att det i första kompaniet traditionellt tjänstgör skultryttare och medlemmar ur lant aristokratin emedan det andra kompaniet främst rekryterar ur Hindenburgs grädda.

Att en betydande del av manskapet härstammar från det övre samhällssiktet förpliktigar soldaterna att alltid uppträda korrekt och klä sig oklanderligt. De knähöga ridstövlarna är alltid blankpolerade och uniformen är tillverkad i finaste svart giselaull. Byxbenen pryds av röda revärer och en dubbel rad blanka mässingsknappar sluter den strama jackan. I Röda Malsjöskvadronen är den senare röd istället för svart. Huvudbonaden utgörs till vardags av en skärmmössa med kort skärm. I fält ersätts denna av en stälkask med spik. Samtliga dragoner utrustas med skarprättarpistol och sabel vilka bärs i bället. Skyttarna förfogar dessutom över en skarprättarkarbin. Både pistolen och karbinerna har blånerad pipa och mörkbetsad stock, vilket ger vapnen en genomgående mattsvart finish. Detta går även igen i dragonernas stridsharnesk som likt kusarnas benskenor, bröstplatta och halsskydd är av svartad plåt. Resterande utrustning, så som sadlar och det läderstycke som skyddar pansärens buk, har en mer brunaktig ton som smälter samman med dumdjurens egna färger.

Förmännen inom Malsjöskvadronen sitter likt sina motsvarigheter inom Lätta Skvadronen i en sadel placerad över manken. Bakom förmännen sitter skyttarna rygg mot rygg, vända utåt med båda benen på samma sida om riddjuret. Om den taktiska situationen kräver att en av andremännen gör avsättning kan den som sitter kvar sätta sig gränsl över bägge ländsadelarna – en position som ger överblick men som inte är särskilt bekväm.

Den tunga utrustningen och ryttarnas antal gör att endast de största och starkaste pansárerna blir aktuella för tjänst inom skvadronen. Men även för dessa robusta djur tar det slitsamma arbetet ut sin rätt. En pansár kan tjänstgöra ungefär tio år innan diverse förslitningsskador gör att djuret måste pensioneras. Detta kan jämföras med riddjuret inom postiljonsmyndigheten, som i regel är aktiva dubbelt så länge.

Reservskvadronen

I ofredstider kan det vara en ganska stor omsättning på de högt uppflugna och iögonfallande dragonerna. Därför försöker armén behålla gamla dragoner inom organisationen genom att övertala dem att teckna sig som reservister. Alla som lämnar kåren, utom de som fått vanhedrande avsked, är mer än välkomna till reservskvadronen. Tanken med reserven är dels att den skall vara en personalpool varifrån det går att plocka manskap och riddjur vartefter den ordinarie styrkan stupar, och dels att reservisterna skall kunna sätta upp ett tredje kompani i krigstid.

Lönen är blygsam, endast 5 kr i månaden, men årets enda övning varar å andra sidan bara i två veckor. De som kan ställa upp med egen pansár får dessutom vissa skattelättnader. Reservisterna förväntas förvara sin personliga utrustning i hemmet (uniform, sabel, S-pistol, S-karbin samt kask och harnesk) och ansvarar för att persedlarna är i gott skick. Reservister klädda i uniform har även rätt att nyttja Malsjöskvadronens mäss i Hindenburg och andra inrättningar i enlighet med grad.

Det är helt legitimt för en reservist att utebli från sommarens övning om denne meddelar sig i god tid innan, men den som uteblir två år i rad utan giltiga skäl (t ex uppdrag i kejsarens tjänst) får ingen lön nästkommande år. En person som är uppskriven som förman, och alltså har ansvaret att hålla med pansár till styrkan, blir omedelbart av med alla privilegier vid utebliven övning. För att helt förlora sin tjänst måste man dock utebli från övningar tio år på raken. Detta kan tyckas vara slapphänt men krigsmakten vill behålla så många reservister som möjligt i systemet så att det går att kalla in fler i händelse av mobilisering. Att inte hör samma en mobiliseringsorder räknas som desertering, ett brott som bestraffas hårt. Senast reservisterna mobiliserades var i samband med befrielsen av Pirit för dryga tretio år sedan.

De flesta reservisterna ser med glädje fram emot de sommarveckor när övningarna går av stapeln. Det är en chans att träffa gamla vänner och kasta av sig vardagens problem och bekymmer för att i två härliga veckor spränga fram över vidderna uppburna av ett av världens farligaste rovdjur med en skarpladdad karbin i knäet. Den första veckan ägnas åt vapendrill, ridövningar och prickskytte. Därefter följer fem dagars manöver i fält tillsammans med andra förband. Näst sista dagen är vigd åt materielvård och avrustning. Sista dagen börjar med genomgång och utvärdering av manövern och avslutas med en bankett. Men många deltagare ser inte banketten som en avslutning utan som startskottet på flera dagars vilt festande och amorösa äventyr.

Postiljonerna

En tapper samling pansárryttare som sällan får den uppmärksamhet de förtjänar är postiljonerna. I kris-tider får postiljonsmyndigheten i viss mån ändrade arbetsuppgifter – flertalet postiljoner underställs då arméstaben och utnyttjas som ordonnanser – men även i fredstid spelar postiljonerna en viktig roll för stabiliteten i samfundet.

I takt med att heliograferna får allt större betydelse för den långväga kommunikationen har det skett en klar försämring i säkerheten på vissa sträckor. Tidigare var det många rovdjur och simpla rövare som avhöll sig från att jaga längs de stråk som postiljonerna och deras pansárer flitigt nyttjade. Men sedan tur-tätheten dragits ner, eller i vissa fall avvecklats helt, har detta kommit att ändras. Främst är det angreppen från flockar av Torr Buskskytt som ökat markant. Som exempel kan ges att antalet inrapporterade överfall på sträckan mellan Hindenburg och Logsta Bro har ökat fyrfaldigt under de senaste tre åren.

Postryttarnas säkerhetshöjande insatser till trots är de näppeligen några soldater. Deras stridsfärdigheter är inriktade på att fly undan för faror och skaka av sig förföljare snarare än "sök och förstör". Likväl är de inte sällan goda stridsmän som med stor skicklighet hanterar både skjutjärn och riddjur.

